

### [Statsministeren.]

Kendskab til de Begivenheder, der overraskende indtraf den 9. April, samt hvorledes Styrelsen ud over de foran præciserede Forholdsregler og Forholdsordrer skulde kunne have imødet set indgribende Omvæltninger som dem, der af Begivenhedernes Tryk ramte ogsaa Grønland (Afbrydelse af Besejlingen m. v.).

I øvrigt havde Styrelsen allerede i Vinterens Løb 1939—40 søgt gennem sine Handelsforbindelser i U.S.A. at fremskaffe visse Varer via Kryolitbesejlingen af Ivigtut Kryolitbrud til almindelig Brug for hele Grønland, navnlig saadanne Varer, paa hvilke der var Knaphed herhjemme, saasom Solarolie, Bunkerkul m. v. Jeg henviser til „Tjenestemeddelelser“ Nr. 1 — 1940, Side 122 og 123, hvilket Nummer udkom allerede i Marts 1940. Der var ogsaa her forhandlet om Kaffe, visse Rifler og andet.

Sluttelig skal siges, at vi her er *fuldkommen* uden Efterretning om, at der — som Rygtet angiver — skulde være bygget Luftbaser paa Grønland af Amerika.

Forholdene, som de har artet sig efter Skibsfartens Afbrydelse den 9. April, er ubehagelige nok, men med Hensyn til Forsyninger til Grønland er der, saaledes som nu dokumenteret, absolut ikke Grundlag for de fremsatte Klager.

Endnu har jeg at besvare et Spørgsmaal af det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen.

Spørgsmaalet angik de Ministre, der fungerede et Par Maaneder i Foraaret, da man supplerede Ministeriet med 6 Medlemmer.

Denne Ordning var naturligvis at betragte som en midlertidig Ordning, og under Hensyn dertil skete der ikke saa hurtigt som sædvanlig en Ordning af Ministrenes Forhold. Nogle af de nye Ministre fragsagde sig straks forskellige Hverv, medens andre tøvede dermed. De fornødne Oplysninger forelaa, da Ministeriet i Begyndelsen af Juli omdannedes, men da var det uden Interesse for de tre Ministre, der udtraadte.

Med Hensyn til Ventepenge er der handlet af Rigsdagsudvalget, saaledes som Loven giver Adgang til. Jeg har ingen Beføjelse til at kritisere de trufne Afgørelser, men skal gerne sige, at jeg finder den paagældende Lovs Regler for at være holdt i stor Beskedenhed.

I øvrigt har jeg ikke Anledning til at gaa ind paa det ærede Medlems Udtalelser og skal indskrænke mig til de nu fremsatte Bemærkninger.

Jeg haaber paa Rigsdagens fortsatte Sammenhold om den Opgave, der er den fornemste, *Anerkendelse af Danmarks Selvstændighed og Frihed.*

### Udenrigsministeren (*Erik Scavenius*):

Jeg har anset det for naturligt i Tilknytning til Finanslovforhandlingerne at fremsætte nogle Oplysninger angaaende Danmarks Handelsaftaler med Udlandet, idet disse Aftaler danner Grundlaget for vor Udenrigshandel, der jo i saa høj Grad paavirker Landets samlede Økonomi.

Ved den indtraadte Afspærring mod Vest skete der en gennemgribende Ændring i Vilkaarene for Danmarks Udenrigshandel. Selve Produktionsvilkaarene ændredes radikalt ved Standsningen af Raastoftilførslerne vestfra, og Spærringer af de danske Tilgodehavender i Udlandet bevirkede, at Danmark i det store og hele maatte ophøre at betale sin Vareindførsel i fri Valuta. Under disse Forhold maatte man forsøge hurtigst muligt at reorganisere Samhandelen med de forskellige Lande paa Clearingbasis.

Samhandelen med Tyskland var dog allerede tilrettelagt paa Clearingbasis, og en Aftale vedrørende Vareudvekslingen var truffet for hele Aaret 1940. Der var ingen Nødvendighed for principielle Ændringer i vore Aftaler med Tyskland, men Omfanget af Vareudvekslingen steg som bekendt meget betydeligt. For de store Mængder Landbrugsprodukter, der tidligere afsattes vestpaa, maatte der efter den 9. April findes andet Afsætningsmarked, og der kunde, saa længe det drejede sig om de store Mængder, kun blive Tale om Tyskland. Jeg kunde tænke mig, at man ikke i alle Kredse har gjort sig klart, at det for Danmark var et Held, at dets sydlige Kunde var i Besiddelse af en saadan Organisation, at det uden Tøven straks kunde aftage de store Mængder let fordærvelige Varer, som udgør Hovedmængden af vor Landbrugsproduktion. Det stod fra første Færd klart, at Tyskland ikke kunde betale vore saaledes forøgede Leverancer med Varer, for hvilke vi havde Brug. Til dette Spørgsmaal om vore Tilgodehavender i Tyskland skal jeg senere komme tilbage. Medens Hovedopgaven i de første Maaneder efter den 9. April saaledes blev at reorganisere vor Overskudsproduktion af Landbrugsprodukter, har de senere Forhandlinger haft til Formaal at finde en passende Grænse for Omfanget af vor Udførsel af Landbrugsprodukter, saaledes at Danmarks egen Befolkning er sikret et rimeligt Forbrug.